

OUTOKUMMUN JA
POLVIJÄRVEN
SEURAKUNTA

YMPÄRISTÖ- KASVATUSSUUNNITELMA

2026

TIIVISTELMÄ

Ympäristökasvatussuunnitelma ohjaa toimimaan ympäristöä kunnioittaen ja ohjaten toimintaa. Suunnitelma sisältää vuosikellon.

YMPÄRISTÖTYÖRYHMÄ

Hyväksytty 21.05.2026 kirkkoneuvostossa

Ympäristökasvatussuunnitelma

Työryhmä: Jussi Herranen, Mira Saarnio, Satu Ruhanen, Ilari Halonen

Outokummun ja Polvijärven seurakunnan ympäristökasvatussuunnitelma

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta, Outokummun ja Polvijärven seurakunta on hakemassa ympäristödiplomia. Sen osana on tämä ympäristökasvatussuunnitelma.

Suunnitelma herättelee meitä huomioimaan luomakunnan, jota saamme luomisen teologian rohkaisemana viljellä ja varjella. Se myös ohjaa toimintaamme kaiken ikäisten parissa. Suunnitelmaan on koottu toiminnan kärjet, jotka konkretisoituvat vuosittain alueiden ja työalojen toimintasuunnitelmissa.

Saadun kokemuksen pohjalta ympäristökasvatussuunnitelmaa voidaan edelleen täydentää ja kehittää ympäristödiplomikauden aikana. Suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain toimintakertomuksissa ja se otetaan tarkastelun ja kehittämisen kohteeksi myös ympäristödiplomien väliauditoinnissa.

Outokummun ja Polvijärven seurakunnan tulevaisuussuunnitelman 2024-2028 perustehtävä on julistaa Jumalan sanaa Raamatussa ja kutsua kaikkia ihmisiä armollisen Jumalan yhteyteen. Rohkaisemme kaikkia toimimaan lähimmäisiä palvellen ja luomakuntaa varjellen.

Ympäristö

Outokummun ja Polvijärven seurakunta sijaitsee Pohjois-Karjalassa järvien ja metsien lähellä ja keskellä. Ympäristömme lukuisat luonnonkauniit paikat tarjoavat runsaasti mahdollisuuksia virkistäytymiseen, hiljentymiseen ja elämyksiin kaikille asukkaille, sekä inspiraatiota seurakunnan työhön.

Teologiset lähtökohdat

Lähtökohtamme on luomisen teologiassa. Jumala on kaiken, maailman ja elämän Luoja. Elämän säilyminen, oikeudenmukaisuuden toteutuminen ja ihmisten välinen myötätunto ovat esimerkkejä siitä, että Jumala vaikuttaa luomakunnassaan ja rakastaa luotujaan. Meidän velvollisuutemme on varjella ja hoitaa Jumalan maailmaa (Ks. Katekismuksen 1. uskonkohta ja 1. Moos. 1:1 ja 1. Moos. 2:15). Ympäristökasvatuksessa on olennaista toivon näkökulma. Kristityillä on oma erityinen lähtökohtansa toivoon. Kristus antaa meille voimaa olla toivon yhteisö. Kirkko on saanut tehtäväkseen viettää elämän juhlaa. Kirkko on muutosvoima, joka Pyhän Hengen voimassa vastustaa ja muuttaa toisiksi ne voimat, jotka tuhoavat elämää.

Tavoitteet

Haluamme omalla toiminnallamme kunnioittaa ja säästää luontoa sekä hidastaa ilmastonmuutosta. Pyrimme edistämään kestävää muutosta ihmisten elämäntavoissa ja valinnoissa koko elämänkaaren ajan. Pohjanamme on kirkon yhteinen energia- ja ilmastostrategia, jonka tavoitteena on hiilineutraali kirkko vuoteen 2030 mennessä.

Käytännön toimenpiteitä

1. Hartaus- ja jumalanpalveluselämä

Vietämme luomisen juhlaa Luomakunnan sunnuntaina. Muistutamme tehtävästämme viljellä ja varjella Jumalan luomaa maailmaa, luontoa, ihmisiä ja eläimiä. Pidämme teemaa esillä läpi vuoden. Vuosittain vietämme useita luontokirkkoja: Solan metsäkirkko, lasten ja nuorten kerhojen ja leirien ulkohartaudet. Ulkona vietetään useita tilaisuuksia. Pidämme hautausmaakävelyitä.

2. Viestintä

Seurakunnan eri kanavissa pidetään esillä ympäristöön liittyviä teemoja ja seurakunnan ympäristötoimintaa ympäristöviestintäsuunnitelman mukaisesti. Ympäristösuunnitelman vuosikellon mukaisesti jaetaan viestintävuorot työntekijöiden ajanvarausjärjestelmässä. Verkkosivuilla on ympäristöön liittyvä alisivu. Viemme kirkon ympäristöstrategian viestikapulaa eteenpäin myös omassa seurakunnassamme. Seuraamme aktiivisesti asiantuntijayhteisöjen viestintää sosiaalisessa mediassa.

3. Kasvun kaaren eri vaiheet

Varhaiskasvatuksemme on perheiden kanssa ulkona. Luonnossa liikutaan, seikkaillaan ja kokeillaan uusia taitoja. Kierrätys – ja luonnonmateriaaleja hyödynnetään askartelussa ja roskat lajitellaan.

Nuorten ja rippikoululaisten luontosuhdetta vahvistetaan opetuksessa, hartauksissa, lauluissa ja iltanuotiolla. Olemme nuorten kanssa ja liitämme luonnon eri tavoin hartauksiin, jumalanpalveluksiin sekä rippikoulun ohjelmaan. Rippikouluissa pyritään lisäämään kasvis- ja lähiruokaa. Käsittelemme ympäristöahdistukseen liittyviä tunteita ja vahvistamme toivoa.

Myös aikuisten ja varttuneemman väen kanssa käsitellään luonnon ja ihmisen suhdetta kuunnellen ja keskustellen. Aikuis- ja vanhustyössä järjestetään paljon yhteisöruokailuja ja muita tilaisuuksia, joissa hyödynnetään hävikkiruokaa.

4. Luontopolut ja hiljaisuudelle varatut paikat

Pidämme vuosittain ja valmistamme hiljaiseen mietiskelyyn ja rukoukseen sopivia polkuja ja paikkoja luontoon. Puistomaiset, vehreät hautausmaamme ovat avoinna kaikille hiljaisuuden ja rauhan etsijöille.

5. Leirit, retket ja muut tapahtumat

Käytämme lähialueiden leirikeskusiksi. Olemme leireillä ja tapahtumissa ulkona paljon. Tapahtumiin järjestetään ilmoittautuminen, jotta tilanteeseen osataan varata oikea määrä ruokaa. Opastamme ruokailijoita välttämään ruokahävikkiä.

6. Liikkuva seurakunta

Varhaiskasvatus- ja nuorisotyössä pidetään liikkuvia hartauksia ja tapahtumia.

7. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Julkisyhteisönä pidämme tavoitteena ympäristöystävällisyyden ja ympäristöoikeudenmukaisuuden toteuttamista.

8. Seurakunnan ympäristötapahtumien vuosikello

Vuosikello on liitteenä.

9. Seurakunta ekologisesti toimivan yhteisön esimerkkinä

Suosimme kimppekyytejä työntekijöiden keskuudessa. Etätyömahdollisuus vähentää työmatkaliikennettä niin työntekijöiden kuin luottamusmiestenkin keskuudessa. Suosimme yhteiskuljetuksia ryhmien kuljettamisessa.

Lajittelemme, kierrätämme ja kompostoimme kiinteistöjen ja hautausmaiden jätteet huolellisesti. Vältämme turhaa kopiointia, ja uusiokäytämme kirjekuoria ja papereita. Käytämme reiluja ja ympäristöystävällisiä tuotteita sekä kierrätysmateriaaleja. Huomioimme liikelahjahankinnoissa ympäristöystävällisyyden.

Vähennämme sähkön ja veden kulutusta kiinteistöissämme, ja sammutamme turhat valot. Huolehdimme yhteisten tilojen siisteydestä. Käytämme ympäristöystävällisiä pesuaineita. Suojelemme metsiämme metsästrategian mukaisesti ja pyrimme kiinteistöissämme irtautumaan fossiilisten polttoaineiden käytöstä.

Näin tekemällä tahdomme toimia esimerkkinä ja kumppanina alueemme asukkaille ja yhteistyöverkostoillemme.

LIITE 1, vuosikello

Outokummun ja Polvijärven seurakunnan ekotapahtumien vuosikello

